

4e kwartaalbrief 2024

Versie: Vastgesteld door Raad

12 december 2024

2.4 Ontwikkelingen opvang diverse doelgroepen

In deze paragraaf nemen we de ontwikkelingen op die betrekking hebben op de opvang diverse doelgroepen. Er komen zowel ontwikkelingen met een financieel effect aan de orde als ontwikkelingen die een meer informatief karakter hebben.

2.4.1 Tijdelijke huisvesting statushouders

Programma Inkomen en armoede

In de derde kwartaalbrief hebben wij u geïnformeerd over de verantwoordelijkheid die we genomen hebben voor het probleem van de noodtoestand in Ter Apel en de ondercapaciteit van het COA in brede zin. We proberen in Diemen 47 statushouders onder te brengen. De sturingsmogelijkheden op de kosten zijn beperkt. Er is nu eenmaal weinig (geschikte) woonruimte beschikbaar in Diemen en omliggende gemeenten. Onderbrengen in een hotel is de enige snelle mogelijkheid. De krappe woningmarkt maakt het lastig de statushouders structureel te huisvesten. Het gevolg is dat het tijdelijk onderbrengen van de statushouders in een hotel in 2024 een kostenoverschrijding van € 0,9 miljoen met zich meebrengt.

We stellen voor de kosten voor de tijdelijke opvang van statushouders ten laste te brengen van het verwachte rekeningsaldo 2024. We hebben onderzocht en afgewogen of deze kosten gedekt kunnen worden vanuit de vergoeding die we ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Feitelijk kan het wel, maar we willen niet afwijken van de eerder gekozen beleidslijn om de compensatiegelden in te zetten voor de aanschaf en verhuizing van de flexwoningen.

Besluitvorming flexwoningen

Bij de aanschaf van de eerste flexwoningen (€ 3,7 miljoen) in april 2022 is in eerste instantie de Algemene Reserve als dekking aangewezen, in afwachting van de toegezegde compensatieregelingen vanuit het Rijk.

Tussentijds is dit budget in de 4e kwartaalbrief 2022 en 1e kwartaalbrief 2023 verhoogd tot € 4,4 miljoen.

In november 2023 is extra krediet van € 2,4 miljoen aangevraagd voor het verhuizen van de flexwoningen met als dekking de compensatieuitkering van het Rijk.

Op 29 februari 2024 is bij de aanschaf van de extra flexwoningen (€ 4,1 miljoen) vastgesteld dat we ook hiervoor de vergoeding vanuit het Rijk inzetten. Omdat we een deel van de flexwoningen als sociale woningbouw inzetten is besloten eventuele tekorten of overschotten na verkoop van de flexwoningen niet met de Algemene Reserve maar met de Reserve Grondzaken te verrekenen.

Compensatieuitkering opvang Oekraïense vluchtelingen

Vanaf 2022 ontvangen we een specifieke uitkering (SPUK) voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen. De compensatie is gebaseerd op een normbedrag per dag per opvangplek. Het normbedrag is op basis van onderzoek vastgesteld op een bedrag dat ziet op reële compensatie van kosten die gemeenten maken. Als gemeenten significant minder kosten maken dan de uitkering op basis van de normbedragen, dan is het verzoek aan de gemeente om eventuele overschotten, vrijwillig terug te storten naar het Rijk.

Als gemeenten significant meer kosten maken dan de uitkering op basis van de normbedragen, dan kan de gemeente de werkelijke meerkosten per opvangplek per dag

declareren. Daarbij is van belang dat over alle opvangplekken binnen dezelfde gemeente het normbedrag niet uitkomt. Dat gaat dus expliciet niet per opvanglocatie. Het gaat met name om hoge kosten als gevolg van het gebruik van duurdere accommodatietypes. Over het in gebruik nemen van een duurdere accommodatie zijn gemeenten gevraagd afstemming te zoeken met het Rijk.

De bekostigingsregeling zal zolang er een opvangtaak voor vluchtelingen uit Oekraïne is in werking blijven.

Tot op heden zijn de compensatiebedragen die we vanuit het Rijk ontvangen nog niet toereikend om alle kosten van de aanschaf en verhuizing van de flexwoningen te dekken.

			Kosten flexwoningen	Compensatie RIJK
2022	Raadsvoorstel	Aanschaf 30 flexwoningen	€ 3.700.000	€ -32.280 ³
	3e kw.brief	Vorbereidingskosten verhuizing	€ 150.000	
	4e kw.brief	Verhoging a.g.v. btw	€ 550.000	
Subtotaal 2022			€ 4.400.000	€ -32.280
2023	1e kw.brief	Werkzaamheden rondom gebouw	€ 150.000	€ 2.566.605
	Raadsvoorstel	Verhuizing /verplaatsing	€ 2.250.000	
Subtotaal 2023			€ 2.400.000	€ 2.566.605
2024	Raadsvoorstel	Aanschaf 30 flexwoningen	€ 4.175.000	€ 2.030.000
Subtotaal 2024			€ 4.175.000	€ 2.030.000
Totaal			€ 10.975.000	€ 4.564.325
Saldo			€ 6.410.675	

Risico-inschatting huisvesting huidige statushouders

Uw raad wordt via de p&c cyclus op de hoogte gehouden van het financieel risico en de ontwikkelingen die plaatsvinden. Onderstaand de risico-inschatting voor de kosten van 2025 op basis van de nu voorliggende informatie.

Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans- percentage	Gewogen risico- bedrag
Incidentele risico's			
Tijdelijke huisvesting huidige statushouders in 2025 (12 maanden x € 75.000)	900	Gemiddeld	450

Nadere omschrijving risico:

Om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen, is de hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders door het rijk verlengd. Met de ervaring in 2024 dat tijdige uitstroom van statushouders uiterst ingewikkeld is, kiezen we er op dit moment niet voor om wederom hotelruimte beschikbaar te stellen. De taakstelling van de gemeente Diemen loopt daardoor wel op. Het is moeilijk in de huidige omstandigheden te voldoen aan de taakstelling. Vooral door een krappe woningmarkt in combinatie met de instroom van statushouders, asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen en de huisvesting van andere aandachtsgroepen (economisch daklozen, mensen met een woonurgentie, vanuit de maatschappelijke opvang enzovoorts).

³ In 2022 zijn de Oekraïense vluchtelingen ondergebracht in het VIA-hotel, de kosten waren hoger dan de compensatiegelden

Beheersmaatregelen:

We blijven ons inzetten om zo snel als mogelijk statushouders te huisvesten. Onder andere door met de woningcorporaties in gesprek te blijven over het toewijzen van woningen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden van tussenvoorzieningen voor de opvang van statushouders (in afwachting van een definitieve woning) in Diemen. Tevens vinden er gesprekken plaats met het COA om de gekoppelde statushouders beter af te stemmen op beschikbaar woningaanbod in Diemen.

Mocht er vanuit het COA wederom een beroep worden gedaan op Diemen, dan zullen wij de mogelijkheden van tijdelijke opvang onderzoeken en uw raad hierover informeren.

2.4.2 Opvang Oekraïense ontheemden

Programma Gebiedsontwikkeling

In de aanschaf van de flexwoningen is als dekking de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) gebruikt. We ontvangen sinds 2022 vanuit het Rijk een genormeerde vergoeding per persoon per overnachting. Daarmee dekken we alle kosten die betrekking hebben op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen.

Ook voor 2024 stellen we voor om het verwachte saldo tussen de bekostigingsregeling voor de opvang en de gemaakte kosten (voornamelijk leefgeld) met de Reserve Grondzaken te verrekenen. Ondanks dat deze beleidsregel is vastgesteld door de raad moeten we voor de begrotingsrechtmatigheid deze verwachte afrekening opnemen in onze ramingen. Voor 2024 stellen we voor onderstaande berekening te ramen en € 2.030.000 te storten in de Reserve Grondzaken.

Prognose 2024

Jaar	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
2024	2.575.000	-545.000	2.030.000
Totaal	2.575.000	-545.000	2.030.000